

Warszawa, 1 lipca 2002 r.

**Opinia o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa w 2001 roku w cz. 56 –
Urząd Kultury Fizycznej i Sportu oraz w dz. 926 - kultura fizyczna i sport**

Dochody przewidziane w ustawie budżetowej w kwocie 66.300 tys. zł zostały zrealizowane w wys. 825 tys. zł, tj. 1,2%. Tak niskie wykonanie wynikało ze zwolnienia UKFiS z wpłaty ze środka specjalnego do budżetu państwa w kwocie 66 mln zł (na podstawie art. 24 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wykonywaniu budżetu państwa w roku 2001 oraz o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999-2001). Po uwzględnieniu jednakże powyższego zwolnienia pozostałe dochody zrealizowano kwocie 2,7- krotnie wyższej od planowanej.

Na kwotę osiągniętych dochodów złożyły się m.in.:

- 368 tys. zł pochodzące ze zwrotu niewykorzystanych dotacji budżetowych przez stowarzyszenia kultury fizycznej z tytułu realizacji zadań państwowych zleczanych jednostkom niepaństwowym w 2000 r. oraz przypisanych do zwrotu za lata wcześniejsze,
- 201 tys. zł pochodzące ze zwrotów COS w wyniku rozliczenia dotacji celowej na inwestycje i zakupy inwestycyjne
- 233 tys. zł pochodzące ze sprzedaży wydawnictw.

W 2001 r. nie podjęto działania i decyzji w sprawie należności budżetowych na kwotę 109 tys. zł pochodzących od PLL LOT S.A. i Polskiej Organizacji Turystycznej.¹

¹ Zob. Informacja NIK o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2001 r. w części 56 - Urząd Kultury Fizycznej i Sportu, Warszawa maj 2002, s. 10.

W świetle powyższego a także doświadczeń lat minionych² można stwierdzić, że także w roku 2001 niska była jakość planowania dochodów.

Wydatki cz. 56 przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2001 r.	Budżet po zmianach 2001 r.	Blokada wydatków	Budżet po zmianach z uwzględnie- niem blokad	Wykonanie 2001 r.	Struktu- ra wykona- nia	6:5
	w tys. złotych					%%	%%
1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem:	160.783	162.139	10.341	151.798	151.782	100,0	100,0
z tego:							
- wydatki bieżące	155.865	157.221	10.152	147.069	147.055	96,9	100,0
- wydatki majątkowe	4.918	4.918	189	4.729	4.727	3,1	100,0
Z kwoty ogółem sfinanso- wano wydatki w dziale:							
Administracja publiczna	11.156	11.912	123	11.789	11.782	7,8	99,9
Obrona narodowa	5	5		5	5	0,0	100,0
Kultura fizyczna i sport	149.622	150.222	10.218	140.004	139.995	92,2	100,0

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2001 r. Aneks

Omówienie części budżetowych, RM Warszawa, 2002, s.91 oraz wyliczenia własne.

Przewidziane w ustawie budżetowej wydatki Urzędu Kultury Fizycznej i Sportu w kwocie 160.783 tys. zł uległy zwiększeniu do kwoty 162.139 tys. zł, tj. o 1.356 tys. zł.

Na zmianę planu złożyły się:

- przeniesienie środków z rezerwy ogólnej, z przeznaczeniem na:
 - realizację zdań zleconych Polskiemu Związkowi Lekkiej Atletyki - 500 tys. zł,
 - realizację zdań zleconych GOPR – 100 tys. zł,
 - pokrycie zaległości czynszowych za 2000 r. - 750 tys. zł,
- przeniesienie środków z rezerw celowych, z przeznaczeniem na:
 - wypłatę nagrody jubileuszowej dla osoby zajmującej kierownicze stanowisko państwowe - 29 tys. zł,

² Przykładowo w roku 2000 osiągnięto dochody 3,6- krotnie wyższe od planowanych.

- sfinansowanie skutków zmiany z dniem 1 stycznia 2001 r. mnożnika dodatku służby cywilnej - 4 tys. zł,
- przeniesienie środków z części, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej na uzupełnienie funduszu płac dla żołnierzy zawodowych - 6 tys. zł,
- zmniejszenie wydatków, w związku z wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zmieniającego rozporządzenie w sprawie zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe - 33 tys. zł,

Ponadto rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 października 2001 r. w sprawie blokowania niektórych wydatków w budżecie państwa na rok 2001 w części 56 została zablokowana kwota 10.341 tys. zł.

W trakcie realizacji budżetu Prezes Urzędu w ramach swoich kompetencji dokonał wzajemnie bilansujących się przesunięć wydatków w dziale 750 - *Administracja publiczna* na kwotę 107 tys. zł i w dziale 926 - *Kultura fizyczna i sport* na kwotę 166 tys. zł.

Zrealizowane wydatki ukształtowały się na poziomie 151.782 tys. zł, co stanowi prawie 100,0% budżetu po zmianach z uwzględnieniem blokady wydatków. W stosunku do roku poprzedniego wydatki w tej części budżetowej były niższe o 16,4% (w warunkach porównywalnych, tj. bez dotacji dla akademii wychowania fizycznego, które od 2001 r. zostały wyłączone z tej części budżetowej).³

Administracja publiczna

W tym dziale zaplanowano wydatki w wys. 11.156 tys. zł, po czym w toku realizacji budżetu zwiększono je o 756 tys. zł, tj. do wysokości 11.912 tys. zł.

Wydatki zrealizowano w kwocie 11.782 tys. zł, tj. 99,9%, planu po zmianach z uwzględnieniem blokady.

Wydatki bieżące wyniosły 11.527 tys. zł, w tym:

- wynagrodzenia z pochodnymi - 5.153 tys. zł,
- pozostałe wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem UKFiS - 6.374 tys. zł.

Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 255 tys. zł. Wykorzystano je na zakup laminatora, sprzętu komputerowego, kopiującego oraz na wyposażenie biura.

³ Zob. Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2001 r., Aneks, s. 229-232

Obrona narodowa

Zaplanowana w ustawie budżetowej na 2001 r. kwota wydatków w wysokości 5 tys. zł została wykonana w 100%. Środki te zostały przeznaczone na dwa szkolenia obronne.

Kultura fizyczna i sport

Dla tego działu zaplanowano w ustawie wydatki w kwocie 149.622 tys. zł. W toku realizacji budżetu zwiększono je do wysokości 150.222 tys. zł, tj. o 600 tys. zł.

Wydatki zostały wykonane w wys. 139.995 tys. zł, tj. 100,0% planu po zmianach z uwzględnieniem blokady środków. Wydatki bieżące wyniosły 135.523 tys. zł i zostały wykorzystane na:

- dotacje dla stowarzyszeń kultury fizycznej i innych organizacji – 105.594 tys. zł⁴,
- dotacje dla zakładu budżetowego COS na dofinansowanie kosztów utrzymania obiektów i urządzeń sportowych - 15.560 tys. zł,
- świadczenia dla 223 byłych olimpijczyków - 4.592 tys. zł,
- nagrody dla zawodników i trenerów za wybitne osiągnięcia sportowe - 3.150 tys. zł,
- sfinansowanie działalności Komisji do Zwalczenia Dopingu w Sporcie - 2.265 tys. zł,
- realizację pozostałych zadań z zakresu kultury fizycznej, m.in. wydawnictwa metodyczno-szkoleniowe, konferencje, sympozja, seminaria poświęcone zagadnieniom integracji z UE i doskonalenie kadr kultury fizycznej i sportu – 4.362 tys. zł.

Wydatki majątkowe wyniosły 4.472 tys. zł i przeznaczone zostały na zadania:

- ratownictwa górskiego i wodnego – 2.298 tys. zł, z tego dla:
 - GOPR-u na wykup i modernizację Centralnej Stacji Ratunkowej w Wałbrzychu, modernizację budynku Stacji Ratunkowej w Podlesicach oraz na zakup sprzętu narciarskiego i radiołączności dla Grupy Jurajskiej (940 tys. zł),
 - TOPR-u na budowę dyżurki ratunkowej w Białce Tatrzańskiej, modernizację pomieszczeń w Centralnej Stacji Ratunkowej w Zakopanem oraz na zakup 4 sań ratunkowych z matami i śpiworami (530 tys. zł),
 - WOPR-u na zakup sprzętu ratunkowego (828 tys. zł),

⁴ z przeznaczeniem m.in. na realizację programów przygotowań olimpijskich Salt Lake '2002 i Ateny '2004 oraz do Mistrzostw Świata i Europy, Uniwersjadę w Zakopanem, dofinansowanie programów w zakresie kultury fizycznej i sportu, organizację imprez sportowych i rekreacyjnych oraz zadania bieżące ratownictwa górskiego i wodnego.

- Komisji do Zwalczenia Dopingu w Sporcie – 10 tys. zł na zakup kserokopiarki i komputera na potrzeby Komisji,
- Centralnego Ośrodka Sportu – 2.164 tys. zł na dofinansowanie inwestycji realizowanych ze środków pochodzących z dopłat do gier liczbowych.⁵

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Przeciętne zatrudnienie wynosiło 823 osoby (w tym w dz. 750 – 98 osób), w stosunku do 2000 r. było ono niższe o 3.550 osób, tj. o 81% (w tym w dz. 750 o 7 osób, tj. o ok. 7%) w związku z wyłączeniem szkolnictwa wyższego (AWF) z cz. 56 i włączeniem do cz. 38 – szkolnictwo wyższe.

Limit zatrudnienia dla UKFiS ustalony w ustawie budżetowej na 2001 r. w ilości 120 etatów wykorzystano dla 98 etatów. Jednocześnie przekroczono wskaźnik wzrostu wynagrodzeń ustalony na ten rok, co jednak nie naruszało obowiązujących przepisów.⁶

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (z wypłatami z ZFŚS) wynosiło w 2001 r. 2.320 zł (w dz. 750 - 3.703 zł) i w warunkach porównywalnych było ono o 2,1% niższe niż w 2000 r.

W tej grupie wydatków NIK oceniła jednakże za niecelowe wydatki w wys. 42.400 tys. zł, poniesione z tytułu podpisania z pracownikami UKFiS umów zleceń na kierowanie lub wykonywanie prac związanych z działalnością wybranych komisji i rad, będących organami doradczymi i opiniodawczymi Prezesa UKFiS, ponadto umowy dotyczyły także zadań wchodzących w zakres obowiązków służbowych bądź przypisanych danej komórce organizacyjnej Urzędu.

Gospodarka pozabudżetowa

W cz. 56 przychody z zakładu budżetowego COS wynosiły 62.123 tys. zł i były one o blisko 11% wyższe od planu po zm. i o 4,7% wyższe niż w 2000 r. ⁷

W strukturze przychodów istotne znaczenie miały przede wszystkim:

- wpływy z usług stanowiące 55,7% przychodów i wykonane powyżej planu (o 10 %)

⁵ budowa hali sportowej w Szczyrku, krytej pływalni w Wałczu, modernizacja stołówki i stacji uzdatniania wody w Giżycku, Wielka Krokiew w Zakopanem i internat sportowy „Harnaś” w Szczyrku oraz na zakupy inwestycyjne dla 4 Ośrodków COS i zakup maszynowni chłodniczej dla obiektów sportowych Torwar i Torwar II w Warszawie.

⁶ Zob. informacja NIK, s.6

⁷ Zakład prowadził gospodarkę budżetową zgodnie z rozporządzeniem Min. Finansów z dnia 29 grudnia 2000 r. w sprawie gospodarki finansowej zakładów budżetowych. Dz.U. nr 122 poz. 1333.

- dotacje z budżetu stanowiące 25% przychodów i wykonane poniżej planu (o 5,8%)
- wpływy z najmu i dzierżawy stanowiące 14,7% przychodów i wykonane powyżej planu (o ok. 42 %).

Wydatki wyniosły 62.792 tys. zł i były one o ok. 14% wyższe od planu po zm. a także o 6,9% wyższe niż w 2000 r.

Na strukturę wydatków składały się:

- wydatki rzeczowe stanowiące 64,5% wydatków zakładu i wykonane powyżej planu o ok. 23%
- wynagrodzenia osobowe z pochodnymi i dodatkowym wynagrodzeniem rocznym stanowiące 35,5% wydatków zakładu i wykonane powyżej planu o 1,3%.

Stan środków na koniec roku wynosił 2.278 tys. zł i był o 669 tys. zł niższy od stanu na początek roku 2001.

Środki specjalne gromadzone z dopłat do stawek gier liczbowych⁸ wydatkowano w kwocie 487.786 tys. zł, tj. o 5,7% poniżej planu.

Spowodowane to było przede wszystkim niższymi o 6,3% wpłatami z Totalizatora Sportowego (wpłaty wyniosły 372.715 tys. zł, tj. były one o 25.285 tys. zł niższe od zaplanowanych w związku z przeznaczeniem 35% dopłat do stawek w grach liczbowych, uzyskanych w okresie wrzesień-grudzień 2001 r. na usuwanie skutków powodzi⁹.

Stan środków na koniec roku wyniósł 10.048 tys. zł, wobec przyjętego w planie po zmianach w wys. 637 tys. zł, a także był on ok. 10-krotnie niższy od stanu na koniec 2000 roku.

W efekcie wydatki ze środka specjalnego na modernizację, remonty i dofinansowanie inwestycji a także na rozwój sportu niepełnosprawnych były niższe od pierwotnie planowanych o 4,6%, natomiast wydatki na rozwój sportu dzieci i młodzieży niższe o 9%.¹⁰

Struktura wykonania inwestycji:

- inwestycje terenowe 69,6%,
- inwestycje strategiczne 30,2% i i
- inwestycje powodziowe 0,2%.

⁸ Na podstawie ustawy o grach losowych, zakładach wzajemnych i grach na automatach z dnia 29 lipca 1992 r. ze zm.

⁹ Zob. Ustawa z dnia 11 sierpnia 2001 r. o zmianie ustawy o grach losowych, zakładach wzajemnych i grach na automatach. Dz. U. nr 84, poz.908. Na usuwanie skutków powodzi przekazano 55,5 mln zł.

¹⁰ zob. Informacja o wykonaniu budżetu za 2001 r. Cz. 56 - Urząd Kultury Fizycznej i Sportu oraz Cz. 85 - budżet wojewodów, Warszawa, czerwiec 2002, UKFiS, s. 36-62.

W układzie wojewódzkim jedynie w 4 województwach, tj. podkarpackim, świętokrzyskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim przewidziany limit wykorzystano w ponad 100% natomiast w 12 województwach wykorzystano go od 79,3% (woj. dolnośląskie) do 99,8% (woj. mazurskie).

Podobnie wysokie wykorzystanie limitu wystąpiło w AWF w Katowicach i w Warszawie (powyżej 100%) i niskie w pozostałych 4 Akademiach, przy czym najniższe w AWF Poznań (84,6%).

Wydatki dz. 926 - kultura fizyczna i sport przedstawiono w załączonej do niniejszej opinii tabeli. Wydatki te ponoszone były:

- w cz. 56 - UKFiS (w wys. 139.995 tys. zł z uwzględnieniem blokady) oraz
- w cz. 85 - budżety wojewodów (59.998 tys. zł z uwzględnieniem blokady)

i wyniosły one łącznie – 199.993 tys. zł (w 2000 r. – 223.639 tys. zł).

W **budżetach wojewodów** w 2001 r. w dziale kultura fizyczna i sport wydatki nie były planowane. Jednakże w wyniku przyznania środków z rezerw celowych i rezerwy ogólnej plan po zmianach wyniósł 60.134 tys. zł. Wojewodowie dokonali w tym dziale blokady wydatków majątkowych w kwocie 136 tys. zł., w efekcie zrealizowane wydatki wyniosły 59.998 tys. zł, co stanowi 100% budżetu po zmianach z uwzględnieniem blokad.

Wydatki zostały głównie przeznaczone na:

- wsparcie zadań wynikających z programów wojewódzkich przeznaczonych do objęcia kontraktami wojewódzkimi - 54.978 tys. zł, z przeznaczeniem na budowę i utrzymanie obiektów sportowych,
- spłatę zobowiązań Ośrodka Sportu i Rekreacji "Krakowianka" w Krakowie oraz byłego Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Szczecinie, przejętych z dniem 1 stycznia 1999 r. przez jednostki samorządu terytorialnego - 2.426 tys. zł
- inwestycje infrastrukturalne w gminach zagrożonych wysokim bezrobociem - 2.093 tys. zł, głównie na budowę i rozbudowę obiektów sportowych w gminach.

Ocena NIK

NIK pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w cz. 56 - UKFiS, mimo stwierdzonych istotnych nieprawidłowości, nie mających jednakże zasadniczego wpływu na wykonanie

budżetu. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły kwoty 106 tys. zł, stanowiącej 13,2% uzyskanych dochodów i kwoty blisko 98 tys. zł, tj. 0,06% wydatków ogółem cz. 56. Jest to najniższa z pozytywnych ocen Izby.¹¹ Taką samą ocenę uzyskał UKFiS w 2000 r.

Urząd nie zrealizował wszystkich wniosków po kontroli dotyczącej minionego roku. W świetle ustaleń kontroli nadal aktualny pozostawał m.in. wniosek dotyczący dyscyplinowania przez Urząd trybu dofinansowywania inwestycji sportowych.

Sporządziła: Zofia Szpringer

¹¹ Przypomnieć należy, że NIK stosuje 4 stopniową skalę oceny wykonania budżetu:

- nie stwierdza nieprawidłowości
- stwierdza jedynie nieznaczne uchybienia nie mające istotnego wpływu na wykonanie budżetu
- stwierdza istotne nieprawidłowości nie mające zasadniczego wpływu na wykonanie budżetu
- negatywnie ocenia wykonanie budżetu.